

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10Co/77/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8314208929
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8314208929.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a členov senátu JUDr. Anny Ilčinovej a JUDr. Viery Zolňákovej, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava 851 02, IČO: 35 724 803, zastúpený TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava 851 02, IČO: 36 613 843, proti žalovaným: 1. J. D., S.. XX.X.XXXX, Q.S. XXXX/XX, XXX XX V., 2. L. D., S.. XX.XX.XXXX, V. XXX/XX, XXX XX M. S. G., práv. zast. JUDr. Martina Gecáková, advokátka, Třebíčska 12, 066 01 Humenné, o zaplatenie sumy 3.236,94 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 18C/317/2014-113 zo dňa 6.4.2017, jednohlasne takto

rozhodol:

Rozsudok v celom rozsahu r u š í a vo vzťahu k žalovanej v 2. rade vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) žalobu zamietol a vyslovil, že žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade majú nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu proti žalobcovi.

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou podanou na tamojšom súde dňa 23.7.2014, domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd žalovaným uložil zaplatiť mu sumu 3.236,94 eur s úrokom z omeškania od 11.6.2012 do 13.12.2013 vo výške 144,02 eur a ročný úrok z omeškania 8,5% zo sumy 3.236,94 eur od 14.12.2013 do zaplatenia. Následne aplikujúc ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka, § 524 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, § 2 ods. 2, § 3 ods. 1, 2, všetko zákona číslo 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a § 2 ods. 1, § 7 ods. 1, § 92 ods. 8, všetko zákona číslo 483/2001 Z. z. o bankách dospel súd prvej inštancie k záveru, že medzi pôvodným veriteľom a žalovanými, bola uzatvorená dňa XX.X.XXXX Zmluva o spotrebiteľskom úvere, teda spotrebiteľská zmluva.

3. Táto zmluva je podľa súdu prvej inštancie zmluvou o spotrebiteľskom úvere uzatvorenou aj podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia uvedeného zákona, v spojení s Obchodným a Občianskym zákonníkom. Na základe tejto zmluvy, pôvodný veriteľ poskytol žalovaným úver vo výške 4315,21 eur, ktorý sa žalovaní zaviazali uhradiť pravidelnými mesačnými splátkami po 63,56 eur splatnými k 10. dňu v mesiaci s dátumom prvej splátky 10.05.2007 a konečnou splatnosťou úveru 10.03.2017, s úrokovou sadzbou vo výške 11,75 % ročne. Celkový počet splátok bol 119.

4. Súd prvej inštancie mal ďalej za preukázané, že zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 27.06.2013 a prílohou k tejto zmluve, právny predchodca žalobcu spol. Slovenská sporiteľňa, a.s., postúpila svoju pohľadávku voči žalovaným na žalobcu.

5. V zmysle Zákona o bankách, pre platné postúpenie pohľadávky banky musia byť splnené kumulatívne všetky podmienky upravené v § 92 ods. 8 tohto zákona, t. j. pohľadávka banky môže byť postúpená (aj jej časť), ak je splatná, a to až po predchádzajúcej písomnej výzve a omeškanie klienta so splnením postupovanej pohľadávky je nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní.

6. Nedodržaním zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky v spotrebiteľských veciach sa takéto postúpenie dostáva do rozporu s dikciou zákona s priamym dopadom na platnosť právneho úkonu. Prezumpcia znalosti predpisov zverejnených v zbierke zákonov pritom vylučujú dobromyseľnosť postupníka.

7. „Totiž keďže ku dňu postúpenia pohľadávky nebol podľa okresného súdu splatným celý úver (nedošlo k vyhláseniu jeho mimoriadnej splatnosti), Slovenská sporiteľňa, a. s. nebola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku z úveru vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu. Zmluva o postúpení pohľadávok z 21.10.2010 je preto neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Obč. zák.. Vzhľadom na to v súlade so zásadou, že nikto nemôže na iného previesť viac práv, než má, je neplatnou aj zmluva z 01.12.2010, ktorou advokátska kancelária Havel&Holásek, spol. s r. o. postúpila predmetnú pohľadávku žalobcovi. Žalobcovi preto v spore chýba aktívna vecná legitímácia.“ (rozsudok KS v Bratislave vo veci sp. zn. 6Co/58/2016).

8. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, súd prvej inštancie skúmal, či v konaní je daná aktívna vecná legitímácia na strane žalobcu.

9. V predmetnej veci je sporné, či postupca - Slovenská sporiteľňa, a.s. ukončil záväzkovo-právny vzťah uzatvorený medzi postupcom na jednej strane a žalovanými na strane druhej, či vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Žalobca v žalobe tvrdil, že vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, pričom k žalobe pripojil aj oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru žalobcom ku dňu 19.07.2013. Na pojednávaní žalobca predložil oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti právnym predchodcom žalobcu ku dňu 17.05.2013. Na pojednávaní právny zástupca žalobcu tento rozpor nevysvetlil.

10. Z ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách vyplýva, že banka môže postúpiť inému subjektu iba tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu. Dôvodová správa k tomuto ustanoveniu (pôvodne išlo o § 92 ods. 7) doslova uvádza: „V odseku 7 sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia svojej pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu, a to aj osobe, ktorá nie je bankou“. Pokiaľ by teda pôvodný veriteľ postúpil zmluvou z 27.06.2013 predmetnú pohľadávku z úveru v celom rozsahu, postupoval by v rozpore s ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Ak by ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatným celý úver (nedošlo k vyhláseniu jeho mimoriadnej splatnosti), Slovenská sporiteľňa a. s. by nebola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku z úveru, vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu. Súd prvej inštancie pre úplnosť poukazuje, že žalobca nie je ani subjektom oprávneným poskytovať úvery, a preto ich nemôže vo vlastnej réžii ani spravovať. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru je pritom úkonom, ktorý možno podriaďiť pod pojem spravovanie úveru. Vzhľadom na to žalobca nebol ani oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť predmetného úveru.

11. Vzhľadom k tomu, že skutočnosť ohľadom vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, zostala neobjasnená, okresný súd vychádzal z toho, že žalobca v konaní ani nepreukázal existenciu písomnej výzvy (banky) po tom, čo bol žalovaný (klient banky) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splácaním jednotlivých už splatných splátok. Žalobca nepreukázal doručenie takejto výzvy obidvom dlžníkom. Splnenie zákonom požadovaných predpokladov na postúpenie splatných pohľadávok nebolo preto v konaní preukázané. Zmluva o postúpení pohľadávky z 27.06.2013 je preto neplatným právnym úkonom v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka.

12. Žalobca tak podľa súdu prvej inštancie nedisponuje dostatočnou aktívnou vecnou legitímáciou v predmetnom konaní, lebo zmluva o postúpení pohľadávky je neplatná, keďže na žalobcu nemohla byť zo strany postupcu postúpená pohľadávka pozostávajúca z čiastkových nárokov, ktorých splatnosť ešte nenastala, keďže žalobca nie je držiteľom bankového povolenia na poskytovanie bankových úverov, teda ani na ich správu, ktorá je súčasťou bankovej činnosti poskytovania úverov, na ktorú je podľa § 7 ods. 1 Zákona o bankách potrebné bankové povolenie a zároveň neboli naplnené zákonné predpoklady § 92 ods. 8 Zákona o bankách na postúpenie pohľadávky z banky na žalobcu (postupníka). Banka môže postúpiť pohľadávku iba po predchádzajúcej písomnej výzve dlžníka, čo zo strany žalobcu preukázané

nebolo. Táto písomná výzva ako podmienka platného postúpenia pohľadávky, sa musí dostať do dispozičnej sféry dlžníka. Žalobca nepreukázal doručenie výzvy obidvom žalovaným.

13. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1, v spojení s § 262 ods. 1 CSP, keď v danom prípade súd žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovaným v 1. a 2. rade tak podľa okresného súdu vznikol nárok na priznanie náhrady trov konania v plnom rozsahu proti žalobcovi.

14. Proti tomuto rozsudku ako celku, podal žalobca včas odvolanie, v ktorom poukazuje na ustanovenie § 92 ods. 8 a § 89 ods. 1 Zákona o bankách, v spojení s bodom 19.16 Všeobecných obchodných podmienok, dôvodil, že ustanovenie § 89 ods. 1 Zákona o bankách pripúšťa úpravu vzťahov medzi bankou a klientom odchyľne od ustanovení daného zákona, pokiaľ zákon predmetnú odchýlku nevyklučuje, pričom ustanovenie § 92 ods. 8 predmetného zákona, nevyklučuje odchýlku úpravu vzájomných vzťahov, zmluvné strany si dohodli otázku odchyľne od predmetného zákona. Vo všeobecných obchodných podmienkach, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy, si zmluvné strany dohodli možnosť postúpenia pohľadávky nepodmieneným počtom dní omeškania, prípadne zaslaním výzvy. Vzhľadom na uvedenú možnosť podľa odvolateľa konštatovať, že došlo k platnému postúpeniu pohľadávky, keď s týmto názorom sa stotožnil aj Krajský súd v Prešove v rozhodnutiach vo veciach 11Co/11/2015, 9Co/145/2015 a 11Co/206/2015. Zároveň žalobca nemôže súhlasiť ani s tým, že by predmetné ustanovenie spôsobovalo nevyvážené postavenie zmluvných strán, nakoľko predmetné ustanovenie je v súlade s ustanovením § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zákon o bankách umožňuje zmluvným stranám upraviť si vzájomné vzťahy odchyľne od predmetného zákona, pričom predmetné ustanovenie obchodných podmienok je v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka.

15. Žalobca však zároveň poukázal na skutočnosť, že zo strany právneho predchodcu žalobcu došlo ku ukončeniu zmluvného vzťahu podaním zo dňa 20.5.2013, na základe ktorého došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti právnym predchodcom žalobcu ku dňu 17.5.2013. Žalobca zastával názor, že predmetné podanie spĺňa náležitosti výzvy v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách, pričom dané ustanovenie nekladie na obsah výzvy žiadne nároky. Z predmetnej výzvy je zrejmé, že žalovaný bol vyzvaný na úhradu dlžnej sumy vzniknutej jej titulom zmluvy o splátkovom úvere, a to v lehote 15 dní. Jediná pohľadávka predmetného ustanovenia je podľa žalobcu, že výzva musí byť písomná, čo bolo preukázané. Rovnako bola dodržaná 90-dňová lehota omeškania s úhradou dlžnej sumy, čo bolo rovnako v danom prípade v konaní preukázané predloženou platobnou históriou úveru, z ktorej vyplýva, že posledná úhrada bola žalovaným realizovaná dňa 12.10.2011, pričom k postúpeniu pohľadávky došlo dňa 27.6.2013.

16. V ďalšom žalobca zastával názor, že ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách nemožno spájať s aktívnou legitímáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky. Účelom predmetného ustanovenia je úprava výnimiek z bankového tajomstva, a nehovorí o podmienkach platnosti postúpenia pohľadávok, ale iba o podmienkach, za splnenia ktorých nedochádza k porušeniu bankového tajomstva. Aj podľa dôvodovej správy bolo hlavným účelom predmetného ustanovenia prelomenie bankového tajomstva a neobmedzenie možnosti postúpiť pohľadávku. Podľa žalobcu, zo zákona nevyplýva, že by podmienky uvedené v predmetnom ustanovení podmieňovali platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky. V tejto súvislosti žalobca poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne vo veci 19C/34/2012, Okresného súdu Prievidzi vo veci 8C/67/2013, s tým, že porušenie povinností vyplývajúcich z § 92 ods. 8 Zákona o bankách, nemožno spojiť s občianskoprávnym následkom neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, keďže norma obsiahnutá v § 92 ods. 8 Zákona o bankách, nezakladá občianskoprávnu povinnosť vo vzťahu ku klientovi banky, v tomto prípade žalovaným, ale administratívnu zodpovednosť postihnutelnú Národnou bankou Slovenska podľa § 50 ods. 1 Zákona o bankách. Inak povedané, porušenie administratívnoprávnej povinnosti v súvislosti s uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávky, alebo plnením zo zmluvy - postúpením pohľadávky, nezakladá neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, alebo to, že by nedošlo k platnému plneniu zo zmluvy spočívajúcemu v postúpení pohľadávky. Takéto protiprávne konanie zo strany banky zakladá výlučne banku zodpovednosť podľa § 50 ods. 1 Zákona o bankách.

17. Zároveň žalobca poukázal na skutočnosť, že oznámenie postupcu žalovanému o postúpení pohľadávky, spolu s podacím hárkom, poukazuje o odoslaní tejto písomnosti žalovanému, ktoré bez ďalšieho zakladá aktívnu legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd má povinnosť z tohto oznámenia vychádzať bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a

platnosť zmluvy o postúpení. Zároveň žalobca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR vo veci 4Obo 210/01 a uznesenie Krajského súdu v Prešove vo veci 9Co/133/2013, ako aj na uznesenie toho istého súdu vo veci 5Co/248/2016.

18. Na základe vyššie uvedeného navrhol odvolateľ, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že vyhovie žalobnému návrhu, resp. aby ho zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že si uplatnil náhradu trov konania, vrátane trov odvolacieho konania.

19. Žalovaní sa k podanému odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

20. Odvolací súd preskúmal a prejednal vec v rozsahu podaného odvolania v zmysle § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že je nutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle § 389 ods. 1 písm. a) a b) CSP zrušiť.

21. Skôr, ako odvolací súd pristúpil k odvolaciemu prieskumu, zisťoval, či sú v danej veci splnené podmienky konania.

22. Podľa ustanovenia § 174 ods. 2 O.s.p., ak čo len jeden z odporcov podá včas odpor s odôvodnením vo veci samej, zrušuje sa tým platobný rozkaz v plnom rozsahu, a súd nariadi pojednávanie. To neplatí, ak sa platobný rozkaz týka niekoľkých účastníkov, z ktorých každý koná sám za seba (§ 91 ods. 1).

23. Platobným rozkazom vydaným v tejto veci dňa 10.10.2014, súd uložil obom žalovaným, aby do 15 dní od doručenia platobného rozkazu, zaplatili žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 3.236,94 eur, spolu s úrokom z omeškania za obdobie od 11.6.2013 do 13.12.2013 vo výške 144,02 eur a ročný úrok z omeškania 8,5 % zo sumy 3.236,94 eur od 14.12.2013 do zaplattenia, trovy konania vo výške 194,-eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 310,10 eur,

24. Skôr, ako odvolací súd pristúpil k odvolaciemu prieskumu, zisťoval, či sú v danej veci splnené podmienky konania. Platobný rozkaz bol vydaný za účinnosti predchádzajúcej procesnej normy - Občianskeho súdneho poriadku a rovnako aj odpor žalovanej v 2. rade bol podaný za jej účinnosti, preto odvolací súd zisťoval splnenie týchto podmienok v zmysle tejto procesnej normy - Občianskeho súdneho poriadku upravujúcej postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní.

25. Uvedený platobný rozkaz bol doručený obom žalovaným, pričom voči nemu podala odpor len žalovaná v 2. rade. Žalovaný v 1. rade odpor voči platobnému rozkazu nepodal. Podstatným pre posúdenie v tejto veci je teda, či sa zrušenie vydaného platobného rozkazu v zmysle citovaného ustanovenia § 174 ods. 2 O.s.p. (v čase vydania platobného rozkazu bol platný a účinný predchádzajúci procesný predpis - Občiansky súdny poriadok), týkalo aj žalovaného v 1. rade, ktorému bol platobný rozkaz doručený do vlastných rúk a ktorý v zákonom stanovenej lehote, ani neskôr, nepodal voči vydanému platobnému rozkazu odpor, alebo či sa toto zrušenie platobného rozkazu týkalo len žalovanej v 2. rade, ktorá včas voči vydanému platobnému rozkazu podala odpor.

26. Podstatným preto je posúdenie, či vydaný platobný rozkaz sa týka účastníkov na žalovanej strane, z ktorých každý môže konať sám za seba (§ 91 ods. 1 O.s.p.), t. j. majú samostatné procesné spoločenstvo, alebo ide o tzv. nerozlučné procesné spoločenstvo, t. j., ak na strane žalovanej, čo i len jeden z viacerých účastníkov podá odpor voči vydanému platobnému rozkazu, platobný rozkaz sa zruší. Platobný rozkaz sa nezruší v celom rozsahu v prípade vyššie uvedeného samostatného procesného spoločenstva podľa § 91 ods. 1 O.s.p., v ktorom každý zo žalovaných koná sám za seba a jeho procesné úkony nemajú vplyv na procesné postavenie iného účastníka. Preto je podstatným pre posúdenie v danej veci, či sa platobný rozkaz zrušil len v časti týkajúcej sa žalovanej v 2. rade (ktorá riadne a včas podala odpor), alebo, či v prejednávanej veci bol zrušený platobný rozkaz aj vo vzťahu k žalovanému v 1. rade, ktorému bol riadne platobný rozkaz do vlastných rúk doručený a ktorý nepodal voči vydanému platobnému rozkazu odpor.

27. Podľa ust. § 91 ods. 1 O.s.p., ak je navrhovateľov alebo odporcov v jednej veci niekoľko, koná každý z nich sám za seba. Podľa ust. § 91 ods. 2, ak však ide o také spoločné práva a povinnosti, kde sa rozsudok musí vzťahovať na všetkých účastníkov, ktorí vystupujú na jednej strane, platia úkony jedného

z nich i pre ostatných. Na zmenu návrhu, na jeho späťvzatie, na uznanie alebo vzdanie sa nárokov a na uzavretie zmiernu, je však potrebný súhlas všetkých účastníkov, ktorí vystupujú na jednej strane.

28. Ako už bolo vyššie uvedené, pluralitu subjektov pripúšťa priamo zákon a preto ju v konaní nemožno vylúčiť. Je teda nutné ju riešiť inak, než vznikom novej procesnej strany v konaní. Ak na jednej zo strán vystupuje viac subjektov, dochádza podľa súčasného slovenského civilnoprocesného práva k vzniku tzv. procesného spoločenstva (spoločenstvo účastníkov, poprípade tiež subjektívna kumulácia, či konsortium litis). Tento procesný inštitút všeobecne spadá pod pojem „účastenstvo v civilnom súdnom konaní“ a je niekedy v odbornej literatúre označovaný ako spoločenstvo v spore. Z povahy veci vyplýva, že spoločenstvo účastníkov je inštitútom len sporového konania. V nesporovom konaní nemožno samozrejme pluralitu subjektov vylúčiť, nakoľko však v konaní nejde o riešenie sporu, jeho účastníci v konaní nestoja na dvoch stranách s protichodnými záujmami (trebaže v materiálnom slova zmysle i v nesporovom konaní môže dochádzať k stretu protichodných záujmov). Nie je teda dôvod vytvárať v prípade kumulácie účastníkov v nesporovom konaní, zvláštny procesný inštitút, nakoľko každý z účastníkov nesporového konania má v tomto konaní celkom samostatné postavenie, kde jeho záujmy nie sú formálne v rozpore so záujmami ostatných účastníkov. I keď je teda zrejme, že inštitút procesného spoločenstva je inštitútom len sporového konania, termín spoločenstvo v spore vymizol zo slovenského civilnoprocesného práva z dôvodu presadzovania zásady jednotného, vnútorne nediferencovaného civilného procesu.

29. K uvedenému termínu spoločenstvo v spore odvolací súd považuje za nutné upozorniť na jeden dôležitý aspekt. Interpretácia tohto pojmu môže zvädzať k mylnej domnienke, že spoločenstvo účastníkov znamená určité zomknutie, či spojenie sa v spore proti druhej strane, ako skupinu osôb hájajúcich v konaní celkom totožné záujmy. Naopak je nutné ho chápať ako rýdzo procesné, ako označenie pre niekoľko subjektov (viac, než jeden) vystupujúcich na jednej strane sporu. Povaha predmetu konania a jeho vplyv na vzťahy medzi jednotlivými spoločníkmi sa prejavujú až pri triedení spoločenstva účastníkov.

30. Už citované ustanovenie § 91 umožňuje, aby na jednej alebo na oboch sporových stranách vystupovalo niekoľko subjektov. Vtedy hovoríme o procesnom spoločenstve. Podľa toho, či je v tej istej veci viac žalobcov alebo žalovaných, delíme spoločenstvo na aktívne alebo pasívne. Taktiež rozlišujeme spoločenstvo samostatné a nerozlučné. Pre pojem samostatné spoločenstvo je charakteristické, že každý spoločník vystupuje voči druhej strane samostatne. Nerozlučné spoločenstvo je charakterizované tým, že rozhodnutie sa vzťahuje na všetkých spoločníkov spoločne. Toto rozlišovanie na samostatné a nerozlučné spoločenstvo má význam pre posúdenie procesných dôsledkov. Procesné dôsledky samostatného spoločenstva sú tie, že každý spoločník vystupuje proti druhej strane samostatne, práva a povinnosti spoločníka sú teda nezávislé od práv a povinností ostatných spoločníkov. Procesné dôsledky rozhodnutia sú samostatné pre každého spoločníka. Uvedené dôsledky vyplývajú z hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, ktorý je samostatný (individuálny) a spoločenstvo je dané iba na procesnom základe (spoločného konania a spoločného rozhodnutia). Procesné dôsledky nerozlučného spoločenstva sú tie, že rozhodnutie sa týka všetkých spoločníkov (s rovnakým výsledkom), práva a povinnosti spoločníkov sú nerozlučné, procesné dôsledky rozhodnutia sa týkajú všetkých spoločníkov, čoho dôsledkom je aj to, že procesný úkon niektorého zo spoločníkov sa týka všetkých spoločníkov. Dôsledky nerozlučného spoločenstva vyplývajú z hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, bez zreteľa na ich vôľu. Preto ide o nútené spoločenstvo. Pri nerozlučnom spoločenstve môže vzniknúť medzi spoločníkmi rozpor v otázke ďalšieho procesného postupu. V prípade rozporu napr. dispozitívnymi úkonmi (späťvzatie návrhu, zmena návrhu), sa rešpektuje nerozlučnosť vzťahu. Preto sa na takýto úkon vyžaduje súhlas všetkých spoločníkov. Ak sa takáto zhoda nedosiahne, ide o neúčinné prejavy. Vo vzťahu k tretím subjektom, procesný úkon len jedného zo spoločníkov (napr. podanie odvolania), je neúčinný aj vo vzťahu k ostatným spoločníkom.

31. Relevantným pre posúdenie v danej veci je, či sa jedná o samostatné spoločenstvo na strane žalovaných, alebo ide o nerozlučné spoločenstvo, t. j., či sa odpor voči platobnému rozkazu, ktorým bol zrušený platobný rozkaz vo vzťahu k žalovanej v 2. rade zo zákona v zmysle § 174 ods. 2, vzťahoval aj na žalovaného v 1. rade.

32. Ustanovenie § 91 ods. 1 O.s.p. vo svojom paragrafovom znení zakotvuje tzv. samostatné spoločenstvo účastníkov, niekedy označené aj ako obyčajné alebo formálne spoločenstvo. Tento pojem má zdôrazniť výlučne procesný charakter tohto spoločenstva účastníkov konania. Samostatné

spoločenstvo účastníkov konania vzniká tam, kde ide v konaní o samostatné práva a povinnosti. Každý zo žalobcov, ktorí podali spoločne žalobu, je na ostatných žalobcoch nezávislý. Mohol by teda svoju žalobu podať i samostatne bez toho, aby sa tým zmenila jeho vecná legitímácia. Rovnako, tak proti každému zo žalovaných by mohlo byť vedené samostatné konanie. V procese ide teda o toľko právnych pomerov, koľko je účastníkov. Dôvodom pre existenciu tohto procesného inštitútu je predovšetkým záujem na rýchlosti a hospodárnosti konania. V samostatnom spoľčenstve teda robí každý zo spoločníkov procesné úkony výlučne sám za seba, ich účinky sa môžu vzťahovať len k jeho osobe. Samostatnosť spoločníkov nemožno chápať len vo vzťahu k procesným úkonom. Jeho postavenie na ostatných spoločníkoch je v procese celkom nezávislé, u každého zo samostatných spoločníkov je treba posudzovať zvlášť, napr. predpoklady pre vydanie rozsudku pre zmeškanie, začiatok i koniec procesných lehôt, podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov a podobne. U samostatných spoločníkov môže súd rozhodnúť spoločným rozsudkom, o každom zo spoločníkov však jeho samostatným výrokom, prípadne o jednom zo spoločníkov, a konanie vo vzťahu k ostatným spoločníkom vylúčiť na samostatné konanie. Podstatou samostatného spoľčenstva je, že povaha predmetu konania z hmotného práva umožňuje súdu rozhodnúť o účastníkoch samostatne. Samostatnými spoločníkmi sú tak napr. podieloví spoluvlastníci nehnuteľností, nakoľko ideálny spoluvlastnícky podiel je treba považovať za samostatnú vec v právnom zmysle. Ak je viac žalovaných podielových spoluvlastníkov, v konaní o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam sú žalovaní samostatnými spoločníkmi, a ich postavenie je treba posudzovať ku každému zvlášť, napr. žalobca môže vziať žalobu späť len vo voči jednému zo žalovaných podielových spoluvlastníkov. Hmotnoprávnu povahu predmetu ilustruje situácia solidarity zodpovedných škodcov v konaní, v ktorom síce nejde o spoľčenstvo účastníkov konania, ale kedy súd o solidárne zodpovedných škodcoch rozhodne tak, že v prvom konaní uloží škodcovi povinnosť k náhrade škody, a až v druhom konaní stanoví pre škodcu povinnosť k spoločnej a nerozdielnej náhrade škody.

33. Rozhodujúcim pre posúdenie, či v prejednávanej veci sa jedná o nerozlučné spoľčenstvo podľa ust. § 91 ods. 2 O.s.p., či sa v prípade kumulácie účastníkov na jednej strane sporu jedná o spoľčenstvo nerozlučné, alebo samostatné, považuje teória civilnoprocesného práva a zhodne judikatúra hmotnoprávnu povahu predmetu konania. Ustanovenie § 91 ods. 2 O.s.p. je interpretované tak, že o nerozlučné spoľčenstvo ide len vtedy, ak povaha predmetu sporu neumožňuje, aby tento bol prejednaný a rozhodnutý samostatne voči každému zo spoločníkov. Napriek tomu, že právna úprava výslovne hovorí len o rozhodnutí vzťahujúcom sa na všetkých účastníkov, ktorí vystupujú na jednej strane, je obecné v českej teórii civilnoprocesného práva, s ktorou sa stotožňuje aj odvolací súd, zastávaný názor, podľa ktorého ide o nerozlučné spoľčenstvo len tam, kde je daná aktívna i pasívna vecná legitímácia v konaní, a pokiaľ vystupujú v konaní všetky z hmotného práva oprávnené, alebo povinné osoby. V prípade nerozlučného spoľčenstva platia úkony jedného z účastníkov i pre ostatných. Tento aspekt nerozlučného spoľčenstva vyplýva z jeho materiálnej povahy, kedy ide v konaní len o jeden právny pomer. Z povahy veci vyplýva, že v konaní nebude spravídla prakticky možné, aby konali všetci účastníci spoločne. Preto Občiansky súdny poriadok stanovil, že úkony jedného z nich platia i pre ostatných, t. j. že úkony jedného z účastníkov zaväzujú i ostatných účastníkov. Z vyššie uvedeného ale nemožno vyvodzovať, že by procesné úkony všetkých nerozlučných spoločníkov museli byť vždy súhlasné. V praxi môže dôjsť k situáciám, kedy si úkony jednotlivých nerozlučných spoločníkov môžu vzájomne odporovať. Občiansky súdny poriadok riešenie danej situácie výslovne neuvádza. Jej posúdenie tak bude vždy záležitosťou súdu, ktorý musí prihliadnuť k povahe a účinkom rozporných procesných úkonov, ako i k ďalším konkrétnym okolnostiam každého prípadu. Celkom neprijateľná by však bola situácia rozporu medzi nerozlučnými spoločníkmi v prípade dispozičných procesných úkonov, ktorými môžu účastníci nakladať s konaním, alebo jeho predmetom. S ohľadom na nedeliteľnosť uplatneného práva je zrejme, že žiadny zo žalovaných nemôže uzavrieť sám za seba so žalobcom súdny zmier a že žiadny zo žalobcov nemôže vziať len vo vzťahu k sebe žalobu späť a podobne. Účinky dispozičných úkonov jedného z účastníkov v nerozlučnom spoľčenstve vždy ovplyvňujú postavenie spoločníkov ostatných. Z tohto dôvodu ustanovenie § 91 ods. 2 O.s.p. výslovne požaduje k zmene návrhu, k uznaniu nároku a k uzavretiu zmieru, súhlas všetkých účastníkov vystupujúcich na jednej strane sporu. Solidárna zodpovednosť teda umožní, aby bol každý z účastníkov na strane žalovaných samostatne, a to dokonca i súčasne podanými žalobami.

34. Poukazujúc na uvedené, podstatným preto pre posúdenie, či sa v prejednávanej veci jedná o samostatné, alebo nerozlučné procesné spoľčenstvo, je povaha predmetu konania, vyplývajúca z hmotného práva, ako aj to, či žalobca mohol svoju žalobu podať samostatne voči každému zo

žalovaných, alebo musel žalovať naraz obidvoch žalovaných bez toho, aby sa zmenila pasívna legitímácia žalovaných.

35. V prejednávanej veci sa žalobca domáhal svojho postúpeného nároku z dôvodu podstatného porušenia zmluvnej povinnosti oboma žalovanými vyplývajúcej zo zmluvy, uzatvorenej medzi právnym predchodcom žalobcu a oboma žalovanými dňa 24.4.2007 na základe ktorej tento právny predchodca poskytol žalovaným v 1. a 2. rade peňažné prostriedky s tým, že obaja žalovaní boli na základe tejto zmluvy v postavení dlžníka. Z dôvodu, že žalovaní si neplnili tieto zmluvné povinnosti riadnym a včasným uhrádzaním splátok, vyhlásil žalobca mimoriadnu splatnosť úveru, a následne si tento svoj nárok uplatnil v tomto konaní. Je zrejmé, že žalobca sa mohol domáhať tohto svojho nároku voči každému zo žalovaných, ako dlžníkov, samostatne bez toho, aby sa zmenila ich pasívna legitímácia, a že povaha v prejednávanej veci z hmotného práva, umožňuje rozhodnúť o žalovaných samostatne. Odpor voči platobnému rozkazu sa preto mohol týkať len žalovanej v 2. rade, ktorá tento odpor podala, ale voči žalovanému v 1. rade je neúčinný, nakoľko tomuto bol platobný rozkaz riadne do vlastných rúk doručený, a tento voči vydanému platobnému rozkazu odpor (kedy by došlo k zrušeniu platobného rozkazu zo zákona), nepodal. Na tejto skutočnosti nemôžu nič zmeniť následné rozhodnutia v prejednávanej veci, vrátane rozhodnutia, ktoré bolo predložené odvolaciemu súdu na prieskum jeho správnosti, nakoľko platobný rozkaz vo vzťahu k žalovanému v 1. rade nadobudol právoplatnosť, a každé ďalšie rozhodnutie vo veci už nemohlo na tom nič zmeniť, prípadne ho zrušiť, nakoľko platobný rozkaz vo vzťahu k žalovanému v 1. rade sa stal právoplatným. Správne mal preto postupovať súd prvej inštancie tak, že mal naďalej konať len so žalovanou v 2. rade, vo vzťahu ku ktorej platobný rozkaz z dôvodu podaného odporu, nenadobudol právoplatnosť a jeho následný procesný postup, keď konal aj so žalovaným v 1. rade, vo vzťahu ku ktorému bolo vydaním platobného rozkazu konanie právoplatne skončené, bol nesprávny. Poukazujúc na vyššie uvedené preto nezostávalo odvolaciemu súdu nič iné, než v zmysle § 389 ods. 1 písm. a) CSP zrušiť napadnuté rozhodnutie - rozsudok vo veci samej súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovanému v 1. rade bez jeho vrátenia vo vzťahu k tomuto žalovanému súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, nakoľko platobný rozkaz vo vzťahu k žalovanému v 1. rade nadobudol právoplatnosť a žiadne následné rozhodnutie už na tomto nemohlo nič zmeniť, teda rozsudok bol voči žalovanému v 1. rade nulitný (neúčinný) a účinný len vo vzťahu k žalovanej v 2. rade. Všetky následné rozhodnutia po vydaní platobného rozkazu, neboli vo vzťahu k žalovanému v 1. rade opraviteľné, či už ich zmenou alebo zrušením, jedná sa o nulitné rozhodnutia, vrátane vydaného rozsudku vo veci samej, ktoré nemohli vo vzťahu k tomuto žalovanému nadobudnúť právoplatnosť a účinnosť.

36. Záverom odvolací súd považuje za potrebné dodať, že to, že v prejednávanej veci sa žalobca od žalovanej domáhal uloženia plnenia spoločne a nerozdielne, znamenalo len, že ak by súd žalobe vyhovel, t. j. žalobu by voči niektorému zo žalovaných nezamietol, čo i len čiastočne, mohol by sa žalobca uspokojiť od ktoréhokoľvek zo solidárne zviazaných žalovaných a v rozsahu tohto uspokojenia žalobcu by zanikla povinnosť druhého zo žalovaných plniť žalobcovi.

37. Pokiaľ sa týka záveru súdu prvej inštancie o nedostatku vecnej aktívnej legitímácie žalobcu z dôvodu, že pri postúpení pohľadávky neboli splnené podmienky uvedené v § 92 ods. 8 Zákona o bankách, k tomuto odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že námietka neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky zo Slovenskej sporiteľne, a.s. na žalobcu, je nedôvodná, nakoľko v konaní nebolo sporné, že vo Všeobecných obchodných podmienkach (článok 19.16), ktoré boli súčasťou zmluvy o úvere, žalovaní výslovne súhlasili s tým, že banka je oprávnená kedykoľvek postúpiť na tretiu osobu akékoľvek svoje pohľadávky voči klientovi, a to bez ohľadu na to, či sú budúce alebo súčasné, splatné, nesplatené, premičané alebo nepremičané, alebo previesť svoje akékoľvek svoje pohľadávky na tretiu osobu.

38. Súčasne s poukazom na ustanovenie § 89 ods. 1 Zákona o bankách, je takáto dohoda medzi bankou a žalovanými možná a v súlade so zákonom. Podľa § 89 ods. 1 Zákona o bankách, banka a pobočka zahraničnej banky pri vykonávaní bankových činností na území Slovenskej republiky, uzatvárajú a vykonávajú obchody so svojimi klientmi na zmluvnom základe v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky. Klient má právo na uzavretie zmluvy o obchode v slovenskom jazyku, ako aj na poskytovanie informácií od banky a pobočky zahraničnej banky, na predkladanie podaní banke a pobočke zahraničnej banky, a na uskutočňovanie inej komunikácie s bankou a pobočkou zahraničnej banky v slovenskom jazyku; týmto nie je dotknutá možnosť súbežného používania iných jazykov, ak to ustanovuje osobitný zákon, alebo ak sa na tom banka alebo pobočka zahraničnej banky so svojim klientom písomne dohodnú, pričom klient má právo vybrať si rozhodujúci jazyk pre znenie zmluvy, ak

osobitný zákon neustanovuje inak. Banka alebo pobočka zahraničnej banky si so svojim klientom môžu zmluvne upraviť práva a povinnosti z obchodov odchyľne od zákona, alebo osobitného predpisu, ak to zákon, ani osobitný predpis výslovne nezakazuje, alebo ak z povahy ich ustanovení nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť; takáto zmluva musí mať formu a podobu vyžadovanú zákonom, alebo dohodou účastníkov, pričom banka a pobočka zahraničnej banky zodpovedá za jej preukázateľné vyhotovenie v listinnej podobe, alebo na inom trvanlivom médiu, najneskôr pri uzavretí obchodu a za jej uchovávanie a ochranu podľa § 42 ods. 1.

39. Ďalej odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu ČR II.ÚS 87/04, v ktorom sa konštatuje, že záver, že určitý právny úkon je neplatný pre rozpor so zákonom alebo preto, že zákon obchádza, sa musí oprieť o rozumný výklad dotknutého zákonného ustanovenia, nestačí vystačiť len s gramatickým výkladom (tak, ako to urobil súd prvej inštancie). Významnú úlohu tu zohráva predovšetkým výklad teologický. Je preto nutné sa vždy pýtať na účel zákonného príkazu, či zákazu. Ústavný súd zdôraznil, že v súkromnoprávnej sfére nie každý rozpor so zákonom má automaticky za následok neplatnosť právneho úkonu. Zmyslom ochrany legality v súkromnoprávnej sfére nie je ochrana záujmov štátu, alebo predovšetkým ochrana v súkromnoprávných vzťahoch, teda predovšetkým ochrana zmluvných vzťahov podľa zásady pacta sunt servanda (zmluvy sa musia dodržiavať). V súkromnoprávnej sfére platí zásada, že čo nie je zakázané, je dovolené, preto každý zákonný zásah do tejto sféry je treba vnímať ako obmedzenie ľudskej slobody, a preto je nutné vykladať ustanovenia o neplatnosti právnych úkonov pre rozpor so zákonom reštriktívne, a nie extenzívne. Opačný výklad by bol v rozpore s článkom 4 ods. 4 Listiny, podľa ktorého pri použití ustanovenia v medziach základných práv a slobôd (v tomto prípade zmluvnej voľnosti strán), musí byť zohľadnená ich podstata a zmysel, a takéto obmedzenia nesmú byť zneužívané iným účelom, než pre ktorý boli stanovené. Podobne rozhodnutie ústavného súdu ČR II.ÚS 165/2011 sa zaoberá otázkou dobrej viery a právnej istoty a ochrany nadobudnutých práv, pochopiteľne len tých, ktoré boli nadobudnuté v dobrej viere, kedy dobrá viera vystupuje ako korektív všeobecne platný pre občianske právo.

40. V tejto súvislosti žalobca poukázal práve na túto dobrú vieru pri nadobudnutí práv zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorou sa však súd prvej inštancie nijako bližšie nevyporiadal a bez toho, že by mal za preukázané, že žalobca pri nadobudnutí pohľadávky voči žalovaným nebol dobromyseľný, považoval zmluvu o postúpení pohľadávky za neplatnú z dôvodu, že na žalobcu ako nebanku, nemohla byť táto pohľadávka postúpená. V rozhodnutí Ústavného súdu SR I.ÚS 242/2007 sa zdôrazňuje, že základným princípom výkladu zmlúv je priorita výkladu, ktorý nezakladá neplatnosť zmluvy pred takým výkladom, ktorý neplatnosť zmluvy zakladá, ak sú možné obidva výklady. K tomuto odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že sa mu javí, že súd prvej inštancie naopak uprednostnil prioritu výkladu, ktorý neplatnosť zmluvy zakladá pred prioritou výkladu, ktorý túto neplatnosť nezakladá, teda v rozpore s citovaným Nálezom Ústavného súdu SR. Uprednostňovaním výkladu, ktorý zakladá prioritu platnosti zmluvy je vyjadrený a podporovaný princíp autonómie zmluvných strán, povaha súkromného práva a s tým spojená spoločenská a hospodárska funkcia zmluvy. Neplatnosť zmluvy má byť teda výnimkou, a nie zásadou. Nie je teda ústavne komformné, a v rozpore s princípmi právneho štátu vyplývajúcimi z článku 1 Ústavy taká prax, kde všeobecné súdy preferujú celkom opačnú tézu uprednostňujúcu výklad vedúci k neplatnosti zmluvy pred výkladom neplatnosti zmluvy nezakladajúcim.

41. Rovnako je podľa odvolacieho súdu, irelevantné, či mimoriadnu splatnosť vyhlásil žalobca, alebo jeho právny predchodca, keď táto pohľadávka bola zo strany postupcu (Slovenská sporiteľňa, a.s.) na žalobcu postúpená Zmluvou o postúpení pohľadávok so všetkými právami, ktoré sú spojené s postupovanými pohľadávkami, t. j. vrátane možnosti vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru. Je preto nesporné, že spolu s postúpenou pohľadávkou na žalobcu prešli všetky práva s ňou spojené, teda aj právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru. Podľa odvolacieho súdu, týmto nemohlo dôjsť k zhoršeniu postavenia žalovaných ako spotrebiteľov, nakoľko rovnaké oprávnenie má aj právny predchodca žalobcu, keď toto zosplatnenie znamená len toľko, že dlh už nie je možné zo strany dlžníka zaplatiť v splátkach, a v dôsledku nesplnenia jeho povinnosti, sa stáva splatným naraz, čo samo o sebe nemá žiaden vplyv na výšku dlhu dlžníka a týka sa výlučne spôsobov zaplatenia jeho dlhu, a preto vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru Slovenskou sporiteľňou, a.s. ku dňu postúpenia pohľadávky, neznamená, že túto mimoriadnu splatnosť nemôže vyhlásiť jej právny nástupca - žalobca.

42. Poukazujúc na uvedené preto odvolací súd, v súlade s ustanovením § 379 ods. 1, písm. b) CSP, zrušil rozsudok súdu prvej inštancie aj vo vzťahu k žalovanej v 2. rade a vo vzťahu k tejto žalovanej vrátil

vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie s tým, že v ďalšom konaní je súd prvej inštancie viazaný vyššie vysloveným právnym záverom odvolacieho súdu.

43. V novom rozhodnutí, v ktorom súd prvej inštancie rozhodne o nároku žalobcu len vo vzťahu k žalovanej v 2. rade (nakoľko platobný rozkaz vo vzťahu k žalovanému v 1. rade nadobudol právoplatnosť), súd prvej inštancie z dôvodu, že sa jedná o spotrebiteľský vzťah, primárne vyporiada s okolnosťami, či neboli v danom záväzkovom vzťahu prijaté neprijateľné zmluvné podmienky, a z toho dôvodu, či nie je úver poskytnutý právnym predchodcom žalobcu na základe zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX bezúročný a bez poplatkov, pri zohľadnení tej skutočnosti, že žalovaným bol poskytnutý úver v celkovej výške 130.000,- Sk (4.315,21 eur), z čoho však 2.600,- Sk predstavoval poplatok za poskytnutie úveru a 60,- Sk mesačne poplatok za správu úveru, pričom žalovaní tak, ako to vyplýva z vyjadrenia žalobcu na č. I. 100 súdneho spisu, celkovo uhradili sumu 3.547,07 eur, ktorá však nebola v celom rozsahu použitá na istinu, ale časť vo výške 86,30 eur bola započítaná na poplatky a 7,11 eur na úroky z omeškania. V prípade, ak by súd prvej inštancie dospel k záveru, že úver bol bezúročný a bez poplatkov, má žalobca nárok len na zaplatenie rozdielu medzi poskytnutou sumou (od ktorej je potrebné odpočítať poplatok za poskytnutie úveru vo výške 2.600,- Sk) a doposiaľ žalovanými uhradenou sumou, ktorá ku dňu 28.3.2017 bola v celkovej výške 3.547,07 eur. Rovnako, ak by bol úver bezúročný a bez poplatkov, žalobcovi neprináleží ani poplatok za správu úveru, ktorý bol dohodnutý vo výške 60,- Sk mesačne.

44. Zároveň v novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne aj o trovách konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanou v 2. rade, vrátane trov tohto odvolacieho konania.

45. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).